

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan!

Kvalitet – Engasjement - Samspill

Målsetting for forvaltning av bever

Skiptvet kommune 2019 - 2022

Besøksadresse:

Storveien 24

1816 SKIPTVET

Web: www.skiptvet.kommune.no

Postadresse:

Postboks 115

1806 SKIPTVET

E-post: post@skiptvet.kommune.no

Telefon: 69 80 60 00

Telefaks: 69 80 60 25

SMS: 404 04 920

SKIPTVET KOMMUNE

Klart vi kan!

Kvalitet – Engasjement - Samspill

Innhold

Innledning.....	3
Bestandsstatus	4
Bever i Skiptvet.....	4
Kartlegging av bestand	4
Målsetninger	5
Forvaltning av bever i Skiptvet, føringer med hjemmel i gjeldende forskrift:	5

Innledning

Forskrift om forvaltning av bever (FOR-2017-04-26-519) har som formål å bidra til at forvaltningen av bever skjer i samsvar med forvaltningsmålet for arter i lov om forvaltning av naturens mangfold. Forskriften skal legge til rette for lokal og bærekraftig forvaltning med nærings- og rekreasjonsmessig nyttiggjøring av viltressursen. Forskriften skal samtidig bidra til å hindre unødige skader og ulemper på andre samfunnsinteresser. Kommunen skal vedta målsetting for utviklingen av bestandene av bever i samsvar med formålet.

Bever (Castor fiber) er den største gnageren vi har på den nordlige halvkule, og kan oppnå en vekt på opptil 40 kg, selv om de fleste er mindre enn dette. Den opptrer ofte i familiegrupper eller kolonier på 3-6 dyr. Beverens levemåte gjør at den regnes som en nøkkelart i de områdene den holder til. Beverdemningene danner dammer og gir et sumppreget inntrykk av omgivelsene mange steder. Dette endrer stedets karakter og trekker til seg nye arter av både planter og insekter, som videre trekker til seg fugler og pattedyr. Beveren er derfor en veldig viktig art for artsmangfoldet mange steder.

Beverens føde består i stor grad av bark og ferske skudd av løvtre hovedsakelig osp, bjørk, selje, rogn og hassel. I sommermånedene er også andre vannvekster en viktig del av føden. Siden beveren ikke greier å klatre, så feller den heller trær for å kunne nyttiggjøre seg av bark og kvister den ellers ikke ville fått tak i. Beveren kan ta mange trær, og i enkelte områder kan den ta alt som finnes av løvtrær. Dette medfører at den i områder hvor den får være i fred, og gjerne der det er flere individer, kan den ta det som finnes av løvtrær i sitt leveområde. Det er trolig på grunn av den påfølgende matmangelen i leveområdet at beverkoloniene noen ganger flytter til andre områder.

Vinterstid oppholder beveren seg i «beverhytter» som den bygger av kvister og jord ved elva eller dammen der den oppholder seg. Beverhytta er nøye konstruert, og har ofte to innganger under vannflata. For å danne dammer eller kulper kan beveren bygge demninger over bekker. Et større vannspeil er fordelaktig da beveren er forholdsvis dårlig til å ta seg frem på land. Den er derimot vesentlig mer atletisk når den svømmer. Flytting av stokker og kvister går også lettere i vann. Problemet kan være at disse imponerende byggverkene opparbeides i områder der de kan gjøre stor skade for hus, jord eller skogbruk. Enkelte steder demmer beveren opp slik at den samtidig legger store jordbruksarealer under vann, eller den oversvømmer skogen slik at trærne drukner. Dette vil i neste omgang medføre dårligere avlinger for jordbrukeren, og mindre utbytte av skogen for skogeieren. Flere grunneiere er derfor skeptiske til bever, og ønsker ikke bever på sin eiendom. Beverjakt er forholdsvis enkelt og dersom man har et område hvor det holder til en beverkoloni er denne relativt enkel å utrydde. Dette kan føre til et for høyt jakttrykk på beveren, så det er viktig at det opprettes gode rutiner for å overvåke bestanden.

Bestandsstatus

Beveren er i dag tallrik i store deler av Norge, men vi skal ikke langt tilbake før den var mer eller mindre utryddet fra skandinavisk fauna. På 1800-tallet var etterspørselen etter kjøtt, gjel og pels fra bever stor. For høyt jakttrykk førte til at beveren ble utryddet fra Sverige og Finland, og overlevde kun i små bestander i Telemark og Agder-fylkene. I 1880 ble bestanden av bever i Norge anslått til å være mellom 60-100 individer. Det hele endte med at beveren ble fredet i 1899. På begynnelsen av 1900-tallet begynte bestanden å ta seg opp igjen, og rundt 1920 ble det satt ut bever flere steder i Norge og Sverige. I dag finnes beveren fra Østfold og opp til Nordland, og bestanden telte rundt 50 000 individer på tidlig 2000-tallet. Beveren var i lang tid borte fra Østfold, men er nå godt etablert i fylket. Det er usikkert om beveren kom hit fra naturlige norske bestander, eller om den har innvandret fra Sverige etter utsetting der. Det ble også satt ut bever i Østmarka i Oslo og det er sannsynlig at noen individer kan ha vandret inn derifra. Trolig er det en blanding av de forskjellige bestandene som er opphav til beverbestanden vi har i Østfold i dag. Siden beveren er en forholdsvis lettjaktet art kan det være fort gjort å utrydde beveren fra et område. Det er også en del grunneiere som er skeptiske til bever, da den kan gjøre skade på eiendommen. Det er derfor viktig at jegere er klar over at kolonien raskt kan skytes ut, og at uttaket av bever må holdes under oppsyn.

Bever i Skiptvet

Det ble åpnet for beverjakt i Skiptvet i 2001, men første bevervald ble godkjent i 2016. Fra 2001 til 2016 er det kun gitt enkelte skadefellingstillatelser.

Det er ikke rapportert felte bever i Skiptvet kommune fra 2016 – 2019. Det er heller ikke i perioden 2008-2019 rapportert felte bever til SSB.

Basert på erfaringer fra andre kommuner er det grunn til å tro at statistikken over felte dyr er mangelfull. Det erfarer at det er forskjell på hva som er registrert gjennom Statistisk Sentralbyrå sammenlignet med det som rapporteres til kommunen etter endt jakt. Usikkerhet rundt rapportering gjør at kunnskapsgrunnlaget ikke har den kvaliteten man skulle ønske. På bakgrunn av tilbakemeldinger og henvendelser om skadefelling tyder det på at det er bra med bever i kommunen. Det er flere vassdrag med tilhold av bever, og det er årlig rapporter om skader forvoldt av bever.

Kartlegging av bestand

Siden forvaltningsansvaret er tillagt kommunen, og jaktretten tilhører grunneierne er det viktig at det etableres gode rapporteringssystemer mellom kommune og jaktrettshavere/jegere. Dette for å gi forvaltningsorganet en god nok innsikt i bestandens størrelse, og på den måten sikre at nødvendige tiltak blir gjennomført til rett tid. Kartleggingsmetoder:

1. Taksering av bebodde hytter
2. Rapportering av felte dyr gjennom fangstrapporssystemet til SSB
3. Krav om lokal fangstrapportering
4. God dialog mellom jegere/rettighetshavere og kommunen

Målsetninger

1. Beveren i Skiptvet skal holdes på et bærekraftig nivå, og det skal opprettholdes en bestand som produserer et høstbart overskudd
2. Dersom bestanden kommer under et akseptabelt nivå skal Skiptvet kommune iverksette de tiltak som anses som nødvendig for at bestanden skal øke igjen. Slike tiltak kan for eksempel være:
  - a. Gjeninnføring av minstevannlengde for å få fellingsrett.
  - b. Totalfredning i hele eller deler av kommunen.
3. Øke kunnskap om/øke forståelsen for beverens rolle i å skape et variert landskapsbilde, og å øke det biologiske mangfoldet i de områdene den forekommer.
4. Det skal være hardest jakttrykk i områder hvor beveren kan føre til store økonomiske skader for grunneier eller bruker. I områder der skadepotensialet er mindre bør beveren kunne holde til i levedyktige kolonier, med et forsiktig jaktuttak (maks to dyr per koloni). Et for høyt jakttrykk i disse områdene kan medføre at de gjenlevende beverne sprer seg til områder med høyere skadepotensiale.
5. Skader som følge av beverens aktivitet skal, så langt det lar seg gjøre, løses gjennom ordinær jakt. Kommunen er restriktiv i tildeling av skadefellingstillatelser.
6. Kommunen skal, på egenhånd eller i samarbeid med jegere og jaktrettshavere, foreta en undersøkelse av bestanden for å øke og oppdatere kunnskapsgrunnlaget.

Forvaltning av bever i Skiptvet, føringer med hjemmel i gjeldende forskrift:

Skiptvet kommune ønsker ikke å innføre begrensninger av beverjakt i noen del av kommunen. Det forventes at grunneierne tar de forhåndsregler som er nødvendige og bidrar til en sunn forvaltning av beveren.

Kommunen ønsker gjennom fagkvelder, informasjonsskriv mm å gjøre rettighetshavere og jegere kjent med de kommunale målsettinger for forvaltningen. Herunder kravet om at det skal være en bærekraftig beverbestand i kommunen.

I områder med begrenset skadeomfang på skog og innmark oppfordres det til at det maksimum høstes to bever pr. koloni og at den voksne hunnen så langt det lar seg gjøre spares.

Det vil foreløpig ikke bli pålagt noe lokalt rapportsystem for felling av bever. Felling rapporteres gjennom Statistisk Sentralbyrå sin fangstrapportering.

Kommunen vil gjennom et samarbeid med grunneierlag, eller andre tilsvarende fora, forsøke å etablere et rapportsystem for aktive beverkolonier.